TRADUCERILE ADRIANEI RĂDUCAN ŞI STATUTUL TEXTUALITĂŢII ÎN VOLUMUL DE AFORISME ALE SCRIITORULUI FLORENTIN SMARANDACHE

CRONICĂ LITERARĂ DE TEODOR POPA

Traducerile celor două cărţi de aforisme „Viaţa la plus infinit" şi „Să poţi zâmbi atunci când suferi" ale scriitorului Florentin Smarandache, editate la „Sitech" şi „Publischer", în 2013, Craiova şi America, ridică diverse praguri de dificultate, multe dintre ele aproape că nu pot fi traduse ca atare.

Adriana Răducan a pornit de la textul original din limba română şi l-a tradus în limba franceză, probând deprinderi absolute de traducere, strategiile aplicate ţin seama de tipul de text literar şi filozofic.

Este demn de menţionat că între limba sursă şi limba ţintă se face un transfer semantic, fiind asigurată relaţia de comunicare între cele două limbi, română şi franceză. Adriana Răducan aplică traducerea intralingvistică şi interlingvistică, rezultatul fiind deosebit, în sensul că se poate vorbi cu adevărat despre o traducere, nu despre o adaptare, un fapt meritoriu, pe care doresc să-l evidenţiez.

"Oamenii îşi dau seama de valoarea unui lucru după ce nu îl mai au…"
„Les gens réalisent la valeur d'une chose après l'avoir perdue ..."

"Nici aşa, nu-i aşa"
"Ni comme ça ce n'est pas bon."

„Tinereţe în bătrâneţe şi viaţă în moarte"
„La jeunesse qui vit dans la vieillesse… et la vie dans la mort ..."

„Răul unuia poate fi binele altuia"
"Le mal de quelqu'un peut être le bien d'autrui"

"Timpul se dilată în sens subiectiv sau metaforic, nu în sens propriu
cum pretinde Einstein"

"Le temps se dilate au sens subjectif ou métaphorique, non au sens
propre comme le prétend Einstein. "

Extras din volumul *„Viaţa la plus infinit"*

(„La vie à plus infini…”)

*

"Din fiecare situație există ieşire."

„De chaque situation il y a une issue."

„Viața poate fi frumoasă la orice vârstă.

"Viața poate fi urâtă la toate vârstele."

"La vie peut être belle n'importe l'âge.

"La vie peut être difficile à tous les âges."

„Când nonvaloarea ajunge la putere, valoarea este prigonită**.”**

„Lorsque la non-valeur arrive au pouvoir, la valeur est persécutée."

„Totul se plăteşte în viață, mai devreme sau mai târziu."

„Tout se paie dans la vie, plus tôt ou plus tard."

Extras din volumul *„Să poți zâmbi atunci când suferi”*

(„Il faut sourire, même si tu souffres…")

Conchid că există din punct de vedere al traducerii o claritate asupra statutului textualității. Comparând textul din limba română cu textul tradus în limba franceză, am remarcat că în domeniul sintacticii ambele texte sunt formate, în general, din propoziții principale, distribuite paratactic. În domeniul semanticii pot preciza că sensurile conotative din forma românească sunt bine reprezentate la nivelul traducerii în limba franceză. Aforismele şi reflecțiile scriitorului Florentin Smarandache se remarcă printr-o formă lingvistică deosebită, unele dintre ele apropiindu-se de exprimarea spontană, altfel spus, de vorbirea figurată a poporului.

Din punct de vedere al receptării literare, s-ar putea vorbi despre o receptivitate psihologică, sociologică, istorică, filozofică, iar din perspectiva traducerii, apreciez fidelitatea față de textul original şi, în egală măsură, componenta estetică a traducerii în sine.

Ca o remarcă finală, cele două volume de aforisme, amintite mai sus, „Viața la plus infinit" şi „Să poți zâmbi atunci când suferi" sunt, atât în forma românească, cât şi forma tradusă în limba franceză, crâmpeie filozofice ce risipesc monotonia, adevărate ochiuri de lumină, în care sforțările existențiale îşi găsesc leacul pentru o clipă.